

Bruksela, 20 kwietnia 2018 r.
(OR. en)

8049/18

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2016/0230 (COD)

CODEC 555
CLIMA 61
ENV 231
AGRI 175
FORETS 13
ONU 29
PE 44

NOTA INFORMACYJNA

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Komitet Stałych Przedstawicieli / Rada
Dotyczy:	Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie włączenia emisji i pochłaniania gazów cieplarnianych pochodzących z działalności związanej z użytkowaniem gruntów, zmianą użytkowania gruntów i leśnictwem do ram polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030 i zmieniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady nr 525/2013 w sprawie mechanizmu monitorowania i sprawozdawczości w zakresie emisji gazów cieplarnianych oraz zgłaszania innych informacji mających znaczenie dla zmiany klimatu – Wynik pierwszego czytania w Parlamencie Europejskim (Strasburg, 16–19 kwietnia 2018 r.)

I. WPROWADZENIE

Zgodnie z postanowieniami art. 294 TFUE i ze wspólną deklaracją w sprawie praktycznych zasad dotyczących stosowania procedury współdecyzji¹ Rada, Parlament Europejski i Komisja kilkakrotnie kontaktowały się ze sobą w sposób nieformalny, aby osiągnąć porozumienie w sprawie przedmiotowego dossier w pierwszym czytaniu i uniknąć w ten sposób drugiego czytania i procedury pojednawczej.

¹ Dz.U. C 145 z 30.6.2007, s. 5.

W tym kontekście sprawozdawca Norbert LINS (PPE – DE) przedstawił w imieniu Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności jedną poprawkę kompromisową (poprawkę nr 66) do wniosku dotyczącego rozporządzenia. Poprawkę tę uzgodniono podczas wspomnianych wyżej nieformalnych kontaktów.

II. GŁOSOWANIE

Podczas głosowania 17 kwietnia 2018 r. zgromadzenie plenarne przyjęło wspomnianą poprawkę kompromisową (poprawka nr 66) do wniosku dotyczącego rozporządzenia. Zmieniony w ten sposób wniosek Komisji jest równoznaczny ze stanowiskiem Parlamentu w pierwszym czytaniu, które przedstawione jest w rezolucji ustawodawczej znajdującej się w załączniku do niniejszej noty².

Stanowisko Parlamentu odzwierciedla wcześniejsze uzgodnienia między instytucjami. Rada powinna zatem być w stanie to stanowisko zatwierdzić.

Akt zostałby wówczas przyjęty w brzmieniu odpowiadającym stanowisku Parlamentu.

² Stanowisko Parlamentu przedstawione w rezolucji ustawodawczej zawiera oznaczenia zmian wprowadzonych poprawkami do wniosku Komisji. Tekst dodany do tekstu Komisji oznaczono ***pogrubieniem i kursywą***. Miejsca, w których tekst usunięto, oznaczono symbolem „■”.

P8_TA-PROV(2018)0096

Włączenie emisji i pochłaniania gazów cieplarnianych pochodzących z działalności związanej z użytkowaniem gruntów, zmianą użytkowania gruntów i leśnictwem do ram polityki klimatycznoenergetycznej do roku 2030 *I**

Rezolucja ustawodawcza Parlamentu Europejskiego z dnia 17 kwietnia 2018 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie włączenia emisji i pochłaniania gazów cieplarnianych pochodzących z działalności związanej z użytkowaniem gruntów, zmianą użytkowania gruntów i leśnictwem do ram polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030 i zmieniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013 w sprawie mechanizmu monitorowania i sprawozdawczości w zakresie emisji gazów cieplarnianych oraz zgłaszania innych informacji mających znaczenie dla zmiany klimatu (COM(2016)0479 – C8-0330/2016 – 2016/0230(COD))

(Zwykła procedura ustawodawcza: pierwsze czytanie)

Parlament Europejski,

- uwzględniając wniosek Komisji przedstawiony Parlamentowi Europejskiemu i Radzie (COM(2016)0479),
- uwzględniając art. 294 ust. 2 i art. 192 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, zgodnie z którymi wniosek został przedstawiony Parlamentowi przez Komisję (C8-0330/2016),
- uwzględniając art. 294 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
- uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego z dnia 14 grudnia 2016 r.³,
- uwzględniając opinię Komitetu Regionów z dnia 23 marca 2017 r.⁴,
- uwzględniając wstępne porozumienie zatwierdzone przez komisję przedmiotowo właściwą na podstawie art. 69f ust. 4 Regulaminu oraz przekazane pismem z dnia 20 grudnia 2017 r. zobowiązanie przedstawiciela Rady do zatwierdzenia stanowiska Parlamentu, zgodnie z art. 294 ust. 4 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
- uwzględniając art. 59 Regulaminu,
- uwzględniając sprawozdanie Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności oraz opinie Komisji Rozwoju, Komisji Przemysłu, Badań Naukowych i Energii oraz Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi (A8-0262/2017),

³ Dz.U. C 75 z 10.3.2017, s. 103.

⁴ Dz.U. C 272 z 17.8.2017, s. 36.

1. przyjmuje poniższe stanowisko w pierwszym czytaniu⁵;
2. zwraca się do Komisji o ponowne przekazanie mu sprawy, jeśli zastąpi ona pierwotny wniosek, wprowadzi w nim istotne zmiany lub planuje ich wprowadzenie;
3. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania stanowiska Parlamentu Radzie i Komisji oraz parlamentom narodowym.

⁵ Niniejsze stanowisko zastępuje poprawki przyjęte dnia 13 września 2017 r. (Teksty przyjęte, P8_TA(2017)0339).

Stanowisko Parlamentu Europejskiego przyjęte w pierwszym czytaniu w dniu 17 kwietnia 2018 r. w celu przyjęcia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/... w sprawie włączenia emisji i pochłaniania gazów cieplarnianych w wyniku działalności związanej z użytkowaniem gruntów, zmianą użytkowania gruntów i leśnictwem do ram polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030 i zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 525/2013 ■ oraz decyzję nr 529/2013/UE

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 192 ust. 1,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego⁶,

uwzględniając opinię Komitetu Regionów⁷,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą⁸,

⁶ Dz.U. C 75 z 10.3.2017, s. 103.

⁷ Dz.U. C 272 z 17.8.2017, s. 36.

⁸ *Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 17 kwietnia 2018 r.*

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Rada Europejska w swoich **konkluzjach** z 23–24 października 2014 r. w sprawie ram polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030 zatwierdziła wiążący cel polegający na osiągnięciu do 2030 r. co najmniej 40 % redukcji wewnętrznych emisji gazów cieplarnianych w całej gospodarce w porównaniu z 1990 r. **i cel ten został potwierdzony w konkluzjach Rady Europejskiej z 17–18 marca 2016 r.**
- (2) W konkluzjach Rady Europejskiej z 23–24 października 2014 r. **stwierdzono**, że cel co najmniej 40 % redukcji emisji powinien zostać zrealizowany zbiorowo przez Unię w sposób możliwie najbardziej racjonalny pod względem kosztów, przy redukcji w ramach **unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji ustanowionego dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/87/WE⁹** oraz w sektorach nieobjętych systemem handlu emisjami w wysokości, odpowiednio, 43 % i 30 % do 2030 r. w porównaniu z 2005 r., a podział wysiłku redukcyjnego należy ustalić na podstawie względnego PKB na mieszkańca.

⁹ Dyrektywa 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 2003 r. ustanawiająca system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie oraz zmieniająca dyrektywę Rady 96/61/WE (Dz.U. L 275 z 25.10.2003, s. 32).

- (3) *Niniejsze rozporządzenie stanowi również część realizacji zobowiązań Unii wynikających z Porozumienia paryskiego¹⁰ do Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (zwanej dalej „UNFCCC”). Porozumienie paryskie zostało zawarte w imieniu Unii w dniu 5 października 2016 r. decyzją Rady (UE) 2016/1841¹¹. Zobowiązanie Unii do redukcji emisji w całej gospodarce zostało zawarte w zaplanowanym, ustalonym na szczeblu krajowym wkładzie przedłożonym Sekretariatowi UNFCCC w związku z Porozumieniem paryskim przez Unię i jej państwa członkowskie w dniu 6 marca 2015 r.¹ Porozumienie paryskie weszło w życie w dniu 4 listopada 2016 r. Zgodnie z Porozumieniem paryskim Unia powinna kontynuować zmniejszanie swoich emisji gazów cieplarnianych i zwiększanie pochłaniania.*

¹⁰ Dz.U. L 282 z 19.10.2016, s. 4.

¹¹ Decyzja Rady (UE) 2016/1841 z dnia 5 października 2016 r. w sprawie zawarcia, w imieniu Unii Europejskiej, porozumienia paryskiego przyjętego na mocy Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (Dz.U. L 282 z 19.10.2016, s. 1).

- (4) Porozumienie paryskie określa między innymi długoterminowy cel zgodny z dążeniem do utrzymania światowego wzrostu temperatury znacznie poniżej 2 °C w stosunku do poziomu sprzed epoki przemysłowej oraz do kontynuowania wysiłków na rzecz utrzymania tego wzrostu na poziomie 1,5 °C w stosunku do poziomu sprzed epoki przemysłowej. Główną rolę w osiągnięciu tego celu będą odgrywały lasy, grunty rolne i tereny podmokłe. ***W Porozumieniu paryskim strony uznają również za podstawowy priorytet zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego i wyeliminowanie głodu, w kontekście zrównoważonego rozwoju i wysiłków na rzecz likwidacji ubóstwa, a także szczególnego narażenia systemów produkcji żywności na negatywne skutki zmiany klimatu, tym samym wspierając odporność na zmianę klimatu i rozwój związany z niską emisją gazów cieplarnianych w sposób niezagrażający produkcji żywności. Aby osiągnąć cele Porozumienia paryskiego, strony powinny zwiększyć swoje wspólne wysiłki.*** Strony powinny przygotowywać, ogłaszać i utrzymywać kolejne wkłady ustalane na szczeblu krajowym. Porozumienie paryskie zastępuje podejście przyjęte w ramach protokołu z Kioto z 1997 r., które nie będzie kontynuowane po 2020 r. Porozumienie paryskie wzywa również do osiągnięcia w drugiej połowie bieżącego wieku równowagi między emisjami antropogenicznymi z poszczególnych źródeł a pochłanianiem gazów cieplarnianych przez ich pochłaniacze, jak i wzywa strony do podjęcia działań w celu zachowania i zwiększenia, stosownie do przypadku, pochłaniaczy i rezerwuarów gazów cieplarnianych, w tym lasów.

- (5) *Sektor użytkowania gruntów, zmiany użytkowania gruntów i leśnictwa (zwany dalej „LULUCF”) ma potencjał pozwalający zapewnić długotrwałe korzyści dla klimatu i tym samym przyczynić się do osiągnięcia unijnego celu redukcji emisji gazów cieplarnianych, a także długoterminowych celów klimatycznych Porozumienia paryskiego. Sektor LULUCF zapewnia także biomateriały, które mogą zastępować materiały kopalne lub wysokoemisyjne, i w związku z tym odgrywa ważną rolę w przechodzeniu na gospodarkę o niskich emisjach gazów cieplarnianych. Ponieważ pochłanianie w sektorze LULUCF jest odwracalne, należy je traktować jako odrębny filar unijnych ram polityki klimatycznej.*
- (6) W konkluzjach Rady z 23–24 października 2014 r. stwierdzono, że ■ należy uznać różnorodne cele sektora rolnego i sektora użytkowania gruntów, z ich mniejszym potencjałem łagodzenia skutków emisji, a także konieczność zapewnienia spójności między unijnymi celami w zakresie bezpieczeństwa żywnościowego i zmiany klimatu. Rada Europejska zwróciła się do Komisji o zbadanie najlepszych sposobów zachęcania do zrównoważonej intensyfikacji produkcji żywności przy jednoczesnej optymalizacji wkładu tego sektora w łagodzenie skutków emisji gazów cieplarnianych i w ich sekwestrację, w tym przez zalesianie, oraz o ustanowienie polityki dotyczącej sposobu włączenia ■ LULUCF do ram łagodzenia skutków emisji gazów cieplarnianych do 2030 r., gdy tylko pozwolą na to warunki techniczne, a w każdym razie przed 2020 r.

- (7) ***Praktyki zrównoważonej gospodarki w sektorze LULUCF mogą przyczynić się do łagodzenia zmiany klimatu na kilka sposobów, w szczególności przez redukcję emisji, a także utrzymywanie i zwiększanie pochłaniaczy oraz zasobów węgla. Dla zapewnienia skuteczności środków służących w szczególności zwiększeniu sekwestracji węgla podstawowe znaczenie ma długoterminowa stabilność i zdolność dostosowawcza rezerwuarów węgla. Ponadto praktyki zrównoważonej gospodarki mogą utrzymać produktywność, zdolność do regeneracji i zdrowotność sektora LULUCF, a przy tym wspierać rozwój gospodarczy i społeczny, redukując ślad węglowy i ekologiczny tego sektora.***
- (8) ***Rozwój zrównoważonych i innowacyjnych praktyk i technologii, w tym agroekologii i agroleśnictwa, może zwiększyć rolę sektora LULUCF w zakresie łagodzenia zmiany klimatu i przystosowania się do niej, a także wzmocnić produktywność i odporność tego sektora. Sektor LULUCF charakteryzuje się długimi terminami zwrotów, dlatego ważne są długoterminowe strategie służące zwiększeniu środków na badania na rzecz rozwoju zrównoważonych i innowacyjnych praktyk i technologii, a także na rzecz inwestowania w nie. Inwestycje w działania zapobiegawcze, takie jak praktyki zrównoważonej gospodarki, mogą zmniejszyć ryzyko związane ze zjawiskami katastrofalnymi.***

- (9) *W swoich konkluzjach z 22-23 czerwca 2017 r., Rada Europejska potwierdziła zaangażowanie Unii i jej państw członkowskich w odniesieniu do agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030, której celem jest między innymi osiągnięcie zrównoważonej gospodarki leśnej.*
- (10) *Ważne są działania na rzecz zmniejszenia wylesiania i degradacji lasów oraz na rzecz propagowania zrównoważonej gospodarki leśnej w krajach rozwijających się. W tym kontekście w konkluzjach z dnia 21 października 2009 r. i z dnia 14 października 2010 r. Rada przypominała o unijnych celach polegających na zmniejszeniu ubytku powierzchni lasów tropikalnych brutto do 2020 r. o co najmniej 50 % w porównaniu z obecnymi poziomami oraz na powstrzymaniu globalnej utraty powierzchni leśnej najpóźniej do 2030 r.*
- (11) Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady nr 529/2013/UE¹² określa zasady rozliczania mające zastosowanie do emisji ■ i pochłaniania w odniesieniu do sektora LULUCF i w ten sposób przyczyniła się do rozwoju polityk, które doprowadziły do włączenia sektora LULUCF do unijnego zobowiązania dotyczącego redukcji emisji. Niniejsze rozporządzenie powinno opierać się na obowiązujących zasadach rozliczania, aktualizując i poprawiając je w odniesieniu do okresu od 2021 do 2030 r. Powinno ono określić obowiązki państw członkowskich w zakresie wdrażania tych zasad rozliczania i powinno również zobowiązać państwa członkowskie do zapewnienia, aby ogólnie sektor LULUCF nie generował emisji netto **i przyczyniał się do realizacji celu, jakim jest zwiększanie pochłaniaczy w perspektywie długoterminowej**. Nie powinno ono określać obowiązków w zakresie rozliczania lub sprawozdawczości w odniesieniu do podmiotów prywatnych, **w tym rolników i leśników**.

¹² Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady nr 529/2013/UE z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie zasad rozliczania emisji i pochłaniania gazów cieplarnianych w wyniku działalności związanej z użytkowaniem gruntów, zmianą użytkowania gruntów i leśnictwem oraz informacji o działaniach związanych z tą działalnością (Dz.U. L 165 z 18.6.2013, s. 80).

- (12) *Sektor LULUCF, w tym grunty rolne, wywiera bezpośredni i znaczący wpływ na różnorodność biologiczną i usługi ekosystemowe. Z tego powodu ważnym celem polityk, które mają wpływ na ten sektor, jest zapewnienie spójności z celami unijnej strategii dotyczącej różnorodności biologicznej. Należy podjąć kroki, aby wdrożyć i wspierać działania w tym sektorze związane z zarówno łagodzeniem zmiany klimatu, jak i przystosowaniem się do niej. Należy również zapewnić spójność między wspólną polityką rolną a niniejszym rozporządzeniem. Wszystkie sektory muszą wnieść odpowiedni wkład w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych.*
- (13) *Tereny podmokłe to ekosystemy, które skutecznie przechowują węgiel. Ochrona i przywracanie terenów podmokłych mogłyby zatem doprowadzić do redukcji emisji gazów cieplarnianych w sektorze LULUCF. W tym kontekście należy również uwzględnić wytyczne Międzyrządowego Zespołu ds. Zmian Klimatu (IPCC) udoskonalające zestaw wytycznych IPCC z roku 2006 dotyczących krajowych wykazów gazów cieplarnianych odnoszące się do terenów podmokłych.*

- (14) ***Aby zapewnić wkład sektora LULUCF w osiągnięcie unijnego celu redukcji emisji o co najmniej 40 %, a także w realizację długoterminowego celu Porozumienia paryskiego, potrzebny jest solidny system rozliczania.*** Aby uzyskać dokładne rozliczanie emisji i pochłaniania zgodnie z wytycznymi IPCC z roku 2006 dotyczącymi krajowych wykazów gazów cieplarnianych (zwanymi dalej „wytycznymi IPCC”), należy zastosować wartości zgłaszane rocznie na podstawie rozporządzenia ***Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013¹³*** w odniesieniu do kategorii użytkowania gruntów i przejścia pomiędzy kategoriami użytkowania gruntów, upraszczając tym samym podejścia stosowane w ramach UNFCCC i protokołu z Kioto. Tereny przekształcane na inną kategorię użytkowania gruntów powinny być uznawane za tereny w okresie przejściowym do tej kategorii przez domyślny okres 20 lat, o którym mowa w wytycznych IPCC. ***Państwa członkowskie powinny mieć możliwość odstąpienia od tej wartości domyślnej jedynie w odniesieniu do gruntów zalesionych i jedynie w ograniczonych przypadkach uzasadnionych na podstawie wytycznych IPCC. Zmiany w wytycznych IPCC przyjęte przez Konferencję Stron UNFCCC lub Konferencję Stron służącą jako spotkanie Stron Porozumienia paryskiego powinny być w stosownych przypadkach odzwierciedlane w wymogach dotyczących sprawozdawczości na podstawie niniejszego rozporządzenia.***

¹³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie mechanizmu monitorowania i sprawozdawczości w zakresie emisji gazów cieplarnianych oraz zgłaszania innych informacji na poziomie krajowym i unijnym, mających znaczenie dla zmiany klimatu, oraz uchylające decyzję nr 280/2004/WE (Dz.U. L 165 z 18.6.2013, s. 13).

- (15) Uzgodnione na szczepku międzynarodowym wytyczne IPCC stanowią, że emisjom ze spalania biomasy można przypisać wartość zerową w sektorze energetycznym, pod warunkiem że takie emisje zostaną rozliczone w sektorze LULUCF. W *Unii* emisjom ze spalania biomasy przypisywana jest obecnie wartość zerowa zgodnie z art. 38 rozporządzenia *Komisji* (UE) nr 601/2012¹⁴ oraz z przepisami zawartymi w rozporządzeniu (UE) nr 525/2013, dlatego spójność z wytycznymi IPCC zostanie zapewniona tylko wtedy, gdy takie emisje *będą* dokładnie *odzwierciedlane* w niniejszym rozporządzeniu.
- (16) Emisje i pochłanianie związane z gruntami leśnymi zależą od szeregu czynników naturalnych, *dynamicznych cech lasu powiązanych z wiekiem*, a także przeszłych i obecnych praktyk gospodarki leśnej, *które znacząco różnią się w poszczególnych państwach członkowskich*. Zastosowanie roku odniesienia nie dawałoby możliwości odzwierciedlenia tych czynników i wynikających z nich okresowych skutków dla emisji i pochłaniania ani ich zmienności z roku na rok. Zamiast tego odpowiednie zasady rozliczania powinny obejmować stosowanie poziomów referencyjnych w celu wykluczenia skutków cech naturalnych i cech dotyczących jedynie poszczególnych krajów. *Poziomy referencyjne dla lasów powinny uwzględniać wszelki brak równowagi w strukturze wiekowej lasów i nie powinny nadmiernie ograniczać intensywności przyszłej gospodarki leśnej*, tak aby umożliwić utrzymanie lub wzmocnienie *w perspektywie długoterminowej pochłaniaczy dwutlenku węgla*. *W związku ze szczególną sytuacją historyczną Chorwacji jej poziom referencyjny dla lasów mógłby również uwzględniać okupację jej terytorium, okres wojenny i powojenne okoliczności, które miały wpływ na gospodarkę leśną w okresie referencyjnym. Stosowne zasady rozliczania uwzględniają zasady zrównoważonej gospodarki leśnej przyjęte w ramach konferencji ministerialnych w sprawie ochrony lasów w Europie (zwanej dalej „Forest Europe”).*

¹⁴ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 601/2012 z dnia 21 czerwca 2012 r. w sprawie monitorowania i raportowania w zakresie emisji gazów cieplarnianych zgodnie z dyrektywą 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 181 z 12.7.2012, s. 30).

- (17) ***Państwa członkowskie*** powinny przekazywać Komisji plany rozliczeń dla leśnictwa, ***w tym poziomy referencyjne dla lasów***. W przypadku braku międzynarodowego przeglądu na podstawie UNFCCC ***lub*** protokołu z Kioto powinna zostać określona procedura przeglądu służąca zapewnieniu przejrzystości i poprawy jakości rozliczania w kategorii zarządzanych gruntów leśnych.
- (18) Komisja, ***oceniając*** krajowe plany rozliczania dla leśnictwa, ***w tym zaproponowane w nich poziomy referencyjne dla lasów***, powinna opierać się na dobrych praktykach i doświadczeniach z przeglądów eksperckich w ramach UNFCCC, w tym w odniesieniu do udziału ekspertów z państw członkowskich. ***Komisja powinna zapewnić, aby eksperci z państw członkowskich brali udział w ocenie technicznej stwierdzającej, czy proponowane poziomy referencyjne dla lasów zostały ustalone zgodnie z kryteriami i wymogami określonymi w niniejszym rozporządzeniu. Wyniki oceny technicznej powinny być przekazywane do wiadomości Stałemu Komitetowi ds. Leśnictwa ustanowionemu decyzją Rady 89/367/EWG¹⁵. Komisja powinna także zasięgać opinii zainteresowanych stron i społeczeństwa obywatelskiego. Krajowe plany rozliczania dla leśnictwa powinny być podawane do wiadomości publicznej zgodnie z odpowiednimi przepisami.***

¹⁵ Decyzja Rady 89/367/EWG z dnia 29 maja 1989 r. ustanawiająca Stały Komitet ds. Leśnictwa (Dz.U. L 165 z 15.6.1989, s. 14).

- (19) Większe zrównoważone wykorzystywanie produktów z pozyskanego drewna może znacznie ograniczyć emisje gazów cieplarnianych do atmosfery ***dzięki efektowi substytucyjnemu*** i zwiększyć pochłanianie gazów cieplarnianych z atmosfery. Zasady rozliczania powinny zapewniać, by państwa członkowskie – ***w celu uznania i stymulowania*** zwiększonego wykorzystywania jako rezerwuarów węgla produktów z pozyskanego drewna o długim cyklu życia– w sposób prawidłowy ***i przejrzysty*** odzwierciedlały w swoim rozliczeniu dotyczącym LULUCF zmiany w rezerwuarze produktów z pozyskanego drewna, gdy mają one miejsce. Komisja powinna opracować wytyczne w odniesieniu do kwestii związanych z metodyką rozliczania produktów z pozyskanego drewna.
- (20) Zjawiska katastrofalne, takie jak pożary lasów, gradacje owadów, choroby roślin, ekstremalne zjawiska pogodowe i zakłócenia geologiczne leżące poza kontrolą państwa członkowskiego i poza jego faktycznym wpływem, mogą prowadzić do tymczasowych emisji gazów cieplarnianych w sektorze LULUCF lub do odwrócenia wcześniejszego pochłaniania. Ponieważ takie odwrócenie może być również skutkiem decyzji związanych z gospodarką leśną, takich jak decyzje o pozyskaniu drewna lub sadzeniu drzew, w niniejszym rozporządzeniu należy zapewnić, aby odwrócenie pochłaniania wywołane przez człowieka było zawsze prawidłowo odzwierciedlane w rozliczaniu dotyczącym LULUCF. Ponadto niniejsze rozporządzenie powinno zapewniać państwom członkowskim ograniczoną możliwość wyłączenia z rozliczania dotyczącego LULUCF emisji będących skutkiem zjawisk katastrofalnych leżących poza ich kontrolą. Jednak sposób stosowania tych przepisów przez państwa członkowskie nie powinien prowadzić do nieuzasadnionego zaniżonego rozliczania.

- (21) W zależności od preferencji krajowych państwa członkowskie powinny mieć możliwość wyboru odpowiednich krajowych strategii politycznych służących wypełnieniu ich zobowiązań w zakresie sektora LULUCF, w tym możliwości **zbilansowania** emisji z jednej kategorii gruntów pochłanianiem z innej kategorii gruntów. Powinny one także mieć możliwość kumulowania pochłaniania netto w okresie od 2021 do 2030 r. Przeniesienia między państwami członkowskimi należy nadal traktować jako dostępną dodatkową opcję, **a państwa członkowskie powinny mieć możliwość wykorzystywania rocznych limitów emisji ustanowionych na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) .../...⁺¹⁶ w celu zapewnienia zgodności z niniejszym rozporządzeniem. Wykorzystywanie elastyczności przewidzianej w niniejszym rozporządzeniu nie obniży ogólnego poziomu ambicji unijnych celów redukcji emisji gazów cieplarnianych.**
- (22) **Zarządzane w sposób zrównoważony lasy stanowią zazwyczaj pochłaniacze, przyczyniając się do łagodzenia zmiany klimatu. W okresie referencyjnym od 2000 do 2009 r. zgłoszone średnie pochłanianie przez pochłaniacze z gruntów leśnych wynosiło 372 mln ton ekwiwalentu CO₂ rocznie dla całej Unii. Państwa członkowskie powinny zapewnić, aby pochłaniacze i rezerwuary, w tym lasy, były chronione i powiększane, stosownie do okoliczności, mając na uwadze osiągnięcie celu Porozumienia paryskiego oraz realizację ambitnych unijnych celów redukcji emisji gazów cieplarnianych do 2050 r.**
- (23) **Pochłanianie z zarządzanych gruntów leśnych powinno być rozliczane w odniesieniu do prognozowanego poziomu referencyjnego dla lasów. Prognozowane przyszłe pochłanianie przez pochłaniacze powinno być oparte na ekstrapolacji praktyk związanych z gospodarką leśną i jej intensywnością z danego okresu referencyjnego. Zmniejszenie pochłaniacza względem poziomu referencyjnego powinno być rozliczane jako emisje. Należy uwzględnić specyficzne warunki i praktyki krajowe, takie jak niższa**

⁺ Dz.U.: proszę wstawić w tekście numer rozporządzenia zawartego w dokumencie PE-CONS 3/18 (2016/0231(COD)) oraz, w przypisie, numer, datę, tytuł i odniesienie do publikacji tego rozporządzenia w Dz.U.

¹⁶ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) .../... z dnia ... w sprawie wiążących rocznych redukcji emisji gazów cieplarnianych przez państwa członkowskie od 2021 r. do 2030 r. przyczyniających się do działań w dziedzinie klimatu w celu wywiązania się z zobowiązań wynikających z Porozumienia paryskiego oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 525/2013 (Dz.U. ...).

niż zazwyczaj intensywność pozyskiwania lub starzejące się lasy w danym okresie referencyjnym.

- (24) *Państwa członkowskie powinny dysponować pewną elastycznością w zakresie tymczasowego zwiększania intensywności pozyskiwania zgodnie z praktykami zrównoważonej gospodarki leśnej, które są spójne z celem zawartym w Porozumieniu paryskim, pod warunkiem że w Unii w sektorze LULUCF całkowite emisje nie przewyższą całkowitego pochłaniania. W ramach takiej elastyczności wszystkim państwom członkowskim należy przyznać podstawową wielkość kompensacji obliczoną na podstawie współczynnika kompensacji wyrażonego jako odsetek pochłaniacza zgłoszonego przez nie w okresie od 2000 r. do 2009 r., aby skompensować ich emisje z zarządzanych gruntów leśnych. Należy zapewnić, aby państwa członkowskie mogły otrzymywać kompensację jedynie do poziomu, na którym ich lasy przestają być pochłaniaczami.*
- (25) *Państwa członkowskie o bardzo wysokim poziomie lesistości w porównaniu ze średnią unijną, a w szczególności mniejsze państwa członkowskie o bardzo wysokim poziomie lesistości, są w większym stopniu niż pozostałe państwa członkowskie uzależnione od zarządzanych gruntów leśnych, aby zbilansować emisje w innych kategoriach rozliczania, a co za tym idzie, zostałyby dotknięte w większym stopniu i miałyby ograniczone możliwości zwiększenia swojego poziomu lesistości. Współczynnik kompensacji powinien być zatem zwiększony na podstawie poziomu lesistości i powierzchni kraju, tak by państwom członkowskim o bardzo małych powierzchniach i o bardzo dużym poziomie lesistości w porównaniu ze średnią unijną przyznać najwyższy współczynnik kompensacji dla okresu referencyjnego.*

- (26) *W swoich konkluzjach z dnia 9 marca 2012 r. Rada uznała specyficzną sytuację państw o dużym stopniu zalesienia. Specyfika ta dotyczy w szczególności ograniczonych możliwości zbilansowania emisji przez pochłanianie. Szczególne trudności w tym zakresie, ze względu na szczególne uwarunkowania geograficzne, odczuwa Finlandia, która jest najbardziej zalesionym państwem członkowskim. W związku z tym Finlandii należy przyznać ograniczoną dodatkową kompensację.*
- (27) *Aby monitorować postępy państw członkowskich w zakresie realizacji ich zobowiązań wynikających z niniejszego rozporządzenia oraz aby zapewnić przejrzystość, dokładność, spójność, kompletność i porównywalność informacji na temat emisji i pochłaniania, państwa członkowskie powinny przekazywać Komisji stosowne dane dotyczące wykazu gazów cieplarnianych zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 525/2013; oceny zgodności na podstawie niniejszego rozporządzenia powinny uwzględniać te sprawozdania. Jeżeli państwo członkowskie zamierza stosować elastyczność dotyczącą zarządzanych gruntów leśnych przewidzianą w niniejszym rozporządzeniu, w sprawozdaniu dotyczącym zgodności powinno ono podać wielkość kompensacji, którą zamierza wykorzystać.*
- (28) Europejska Agencja Środowiska powinna wspomagać Komisję – w stosownych przypadkach zgodnie ze swoim rocznym programem prac – w zakresie systemu składania rocznych sprawozdań dotyczących emisji i pochłaniania gazów cieplarnianych, ocen informacji dotyczących strategii politycznych i środków oraz prognoz krajowych, ocen planowanych dodatkowych strategii politycznych i środków, a także ocen zgodności przeprowadzanych przez Komisję na podstawie niniejszego rozporządzenia.

- (29) Aby zapewnić właściwe rozliczanie transakcji na podstawie niniejszego rozporządzenia, w tym wykorzystywanie elastyczności i śledzenia zgodności, ***a także aby propagować zwiększone stosowanie produktów drzewnych o długim cyklu życia***, Komisji należy zgodnie z art. 290 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej przekazać uprawnienia do przyjmowania aktów dotyczących **■** technicznego dostosowania definicji, ***w tym minimalnych wartości dla definicji lasów***, wykazów gazów cieplarnianych oraz rezerwuarów węgla, ***ustanawiania dla państw członkowskich poziomów referencyjnych dla lasów na okresy, odpowiednio, od 2021 r. do 2025 r. i od 2026 r. do 2030 r.,*** ***dodawania nowych kategorii produktów z pozyskanego drewna***, zmian metodyki i wymogów informacyjnych ***dotyczących zjawisk katastrofalnych celem uwzględnienia zmian w wytycznych IPCC*** oraz rozliczania transakcji za pośrednictwem rejestru unijnego. Niezbędne przepisy ***odnoszące się do rozliczania transakcji*** należy zebrać w jednym **■** akcie łączącym przepisy dotyczące rozliczania na podstawie rozporządzenia (UE) nr 525/2013, rozporządzenia ***(UE) .../...***⁺ **■**, niniejszego rozporządzenia oraz dyrektywy 2003/87/WE. Szczególnie ważne jest, aby w czasie prac przygotowawczych Komisja prowadziła stosowne konsultacje, w tym na poziomie ekspertów, ***oraz aby konsultacje te były*** prowadzone zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa¹⁷ **■**. W szczególności, aby zapewnić równy udział Parlamentu Europejskiego i Rady w przygotowywaniu aktów delegowanych, instytucje te otrzymują wszelkie dokumenty w tym samym czasie co eksperci państw członkowskich, a eksperci tych instytucji mogą systematycznie brać udział w posiedzeniach grup eksperckich Komisji zajmujących się przygotowywaniem aktów delegowanych.

⁺ Dz.U.: proszę wstawić w treści numer rozporządzenia zawartego w dokumencie PE-CONS nr/RR (2016/0231(COD)).

¹⁷ Dz.U. L 123 z 12.5.2016, s. 1.

- (30) *W ramach regularnych działań sprawozdawczych, prowadzonych na mocy rozporządzenia (UE) nr 525/2013, Komisja powinna również ocenić wynik Dialogu Pomocniczego w 2018 r. w ramach UNFCCC („dialog Talanoa”). Niniejsze rozporządzenie powinno zostać poddane przeglądowi w 2024 r., a następnie co pięć lat, w celu oceny jego ogólnego działania. W przeglądzie należy uwzględnić wyniki dialogu Talanoa i globalnego przeglądu na mocy Porozumienia paryskiego. Ramy na okres po 2030 r. powinny być zgodne z długoterminowymi celami i zobowiązaniami podjętymi na mocy Porozumienia paryskiego.*
- (31) W celu zapewnienia skutecznej, przejrzystej i racjonalnej pod względem kosztów sprawozdawczości oraz weryfikacji emisji i pochłaniania gazów cieplarnianych a także sprawozdawczości dotyczącej wszelkich innych informacji koniecznych do oceny przestrzegania zobowiązań państw członkowskich, do rozporządzenia (UE) nr 525/2013 powinny zostać włączone wymogi dotyczące sprawozdawczości.
- (32) W celu ułatwienia gromadzenia danych i poprawy metodyk, użytkowanie gruntów powinno być ewidencjonowane i zgłaszane za pomocą geograficznego oznaczania każdego obszaru gruntowego, zgodnego z systemami gromadzenia danych na szczeblu krajowym i *unijnym*. Na potrzeby gromadzenia danych *należy* jak najlepiej wykorzystać istniejące programy i badania Unii i państw członkowskich, w tym badanie terenowe użytkowania gruntów i pokrycia terenu („LUCAS”), unijny program obserwacji i monitorowania Ziemi Copernicus *oraz europejski system nawigacji satelitarnej Galileo*. Zarządzanie danymi, w tym ich udostępnianie na potrzeby sprawozdawczości, ponownego użycia i rozpowszechniania, powinno być zgodne z wymogami przewidzianymi w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2007/2/WE¹⁸.
- (33) *Należy odpowiednio zmienić rozporządzenie (UE) nr 525/2013.*

¹⁸ Dyrektywa 2007/2/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 marca 2007 r. ustanawiająca infrastrukturę informacji przestrzennej we Wspólnocie Europejskiej (INSPIRE) (Dz.U. L 108 z 25.4.2007, s. 1).

- (34) *Dla okresu rozliczeniowego od dnia 1 stycznia 2013 r. do dnia 31 grudnia 2020 r. w odniesieniu do obowiązków w zakresie rozliczania i sprawozdawczości powinna nadal być stosowana decyzja nr 529/2013/UE. Dla okresów rozliczeniowych od dnia 1 stycznia 2021 r. powinno być stosowane niniejsze rozporządzenie.*
- (35) *Należy odpowiednio zmienić decyzję nr 529/2013/UE.*
- (36) Ponieważ cele niniejszego rozporządzenia, *w szczególności określenie zobowiązań państw członkowskich w zakresie sektora LULUCF*, które przyczyniają się do osiągnięcia celów Porozumienia paryskiego oraz *redukcji emisji gazów cieplarnianych w okresie od 2021 r. do 2030 r.*, nie mogą zostać osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast ze względu na jego rozmiary i skutki możliwe jest ich lepsze osiągnięcie na poziomie Unii, może ona podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Przedmiot

W niniejszym rozporządzeniu określa się zobowiązania państw członkowskich w zakresie sektora użytkowania gruntów, zmiany użytkowania gruntów i leśnictwa („LULUCF”), **przyczyniające się do osiągnięcia celów Porozumienia paryskiego i do realizacji unijnego celu** redukcji emisji gazów cieplarnianych w okresie od 2021 r. do 2030 r., niniejsze rozporządzenie określa również zasady rozliczania emisji i pochłaniania w odniesieniu do LULUCF i sprawdzania wypełniania przez państwa członkowskie tych zobowiązań.

Artykuł 2

Zakres stosowania

1. Niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie do następujących na terytoriach państw członkowskich emisji i pochłaniania gazów cieplarnianych wymienionych w jego załączniku I **sekcja A** ■ zgłoszonych na podstawie art. 7 rozporządzenia (UE) nr 525/2013 w dowolnej z następujących kategorii rozliczania gruntów:
 - a) w okresach od 2021 r. do 2025 r. i od 2026 r. do 2030 r.:
 - (i) „grunty zalesione”: użytkowane grunty zgłoszone jako grunty uprawne, grunty trawiaste, tereny podmokłe, grunty zabudowane lub inne grunty, które zostały przekształcone w grunty leśne;
 - (ii) „grunty wylesione”: użytkowane grunty zgłoszone jako grunty leśne przekształcone w grunty uprawne, grunty trawiaste, tereny podmokłe, grunty zabudowane lub inne grunty;

- (iii) „zarządzane grunty uprawne”: użytkowane grunty zgłoszone jako:
- grunty uprawne pozostające gruntami uprawnymi,
 - grunty trawiaste, tereny podmokłe, grunty zabudowane lub inne grunty przekształcone w grunty uprawne; lub
 - grunty uprawne przekształcone w tereny podmokłe, grunty zabudowane lub inne grunty;
- (iv) „zarządzane grunty trawiaste”: użytkowane grunty zgłoszone jako:
- grunty trawiaste pozostające gruntami trawiastymi,
 - przekształcone w grunty trawiaste grunty uprawne, tereny podmokłe, grunty zabudowane lub inne grunty, lub
 - grunty trawiaste przekształcone w tereny podmokłe, grunty zabudowane lub inne grunty;
- (v) „zarządzane grunty leśne”: użytkowane grunty zgłoszone jako grunty leśne pozostające gruntami leśnymi.

b) począwszy od 2026 r.: „zarządzane tereny podmokłe”: użytkowane grunty zgłoszone jako:

- *tereny podmokłe pozostające terenami podmokłymi,*
- *przekształcone w tereny podmokłe grunty zabudowane lub inne grunty, lub*
- *tereny podmokłe przekształcone w grunty zabudowane lub inne grunty.*

2. ***W okresie od 2021 r. do 2025 r. państwo członkowskie może włączyć w zakres swojego zobowiązania na podstawie art. 4 niniejszego rozporządzenia emisje i pochłanianie gazów cieplarnianych wymienionych w załączniku I sekcja A do niniejszego rozporządzenia zgłoszonych na podstawie art. 7 rozporządzenia (UE) nr 525/2013, które następują na terenach należących na jego terytorium do kategorii rozliczania gruntów „zarządzane tereny podmokłe”. Niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie również do takich emisji i pochłaniania włączonych przez państwo członkowskie.***

3. W przypadku gdy państwo członkowskie *zamierza, zgodnie z ust. 2, włączyć* w zakres swojego zobowiązania zarządzane tereny podmokłe, *powiadamia o tym Komisję do dnia 31 grudnia 2020 r.*
4. *Jeżeli będzie to konieczne w świetle doświadczeń zdobytych w związku ze stosowaniem wytycznych udoskonalających wytyczne IPCC, Komisja może przedłożyć wnioski mające na celu odroczenie obowiązku rozliczania dla zarządzanych terenów podmokłych o dodatkowy okres pięciu lat.*

Artykuł 3

Definicje

1. Na użytek niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:
 - 1) „pochłaniacz” oznacza dowolny proces, działalność lub mechanizm, pochłaniające z atmosfery gaz cieplarniany, aerozol lub prekursor gazu cieplarnianego;
 - 2) „źródło” oznacza dowolny proces, dowolną działalność lub dowolny mechanizm, uwalniające do atmosfery gaz cieplarniany, aerozol lub prekursor gazu cieplarnianego;
 - 3) „rezerwuar węgla” oznacza całość lub część elementu lub systemu biogeochemicznego na terytorium państwa członkowskiego, w którym przechowywane są węgiel pierwiastkowy, dowolny prekursor gazu cieplarnianego zawierający węgiel lub dowolny gaz cieplarniany zawierający węgiel;
 - 4) „zasoby węgla” oznaczają masę węgla przechowywaną w rezerwuarze węgla;

- 5) „produkt z pozyskanego drewna” oznacza dowolny produkt pochodzący z pozyskania drewna, znajdujący się poza miejscem, w którym pozyskuje się drewno;
- 6) „las” oznacza obszar gruntu wyznaczony minimalnymi wartościami wielkości obszaru, zwarcia drzewostanu lub równoważnego stopnia zadrzewienia oraz potencjalnej wysokości drzew w stanie dojrzałym w miejscu wzrostu drzew, ***jak określono dla każdego państwa członkowskiego w załączniku II***. Obejmuje on obszary z drzewami, w tym grupy rosnących młodych drzew naturalnych, lub plantacje, które jeszcze nie osiągnęły minimalnych wartości zwarcia drzewostanu lub równoważnego stopnia zadrzewienia lub minimalnej wysokości drzew, ***jak określono w załączniku II***, w tym każdy obszar, który zwykle stanowi część obszaru lasu, ale na którym tymczasowo nie ma drzew w wyniku interwencji człowieka, takiej jak pozyskiwanie, lub z przyczyn naturalnych, lecz co do którego można się spodziewać, że ponownie stanie się lasem;
- 7) „poziom referencyjny dla lasów” oznacza szacunkowy poziom referencyjny dla lasów wyrażony w tonach ekwiwalentu CO₂ rocznie, ***średni roczny poziom netto emisji lub pochłaniania pochodzących z zarządzanych gruntów leśnych na terytorium danego państwa członkowskiego w okresach do 2021 r. do 2025 r. oraz od 2026 r. do 2030 r. w oparciu o kryteria określone w niniejszym rozporządzeniu;***
- 8) „okres połowicznego rozpadu” oznacza liczbę lat niezbędną, aby ilość węgla przechowywana w kategorii produktów z pozyskanego drewna zmalała do połowy jej pierwotnej wartości;

- 9) „zjawiska katastrofalne” oznaczają wszelkie nieantropogeniczne zdarzenia lub okoliczności, które prowadzą do znacznych emisji z lasów i których występowanie leży poza kontrolą odpowiedniego państwa członkowskiego, oraz których skutków dane państwo członkowskie obiektywnie nie jest w stanie znacząco ograniczyć nawet po ich wystąpieniu;
- 10) „natychmiastowe utlenianie” oznacza metodę rozliczania, która zakłada, że uwolnienie do atmosfery całej ilości węgla przechowywanego w produktach z pozyskanego drewna występuje w momencie pozyskania.

2. Komisja **jest** uprawniona do przyjmowania zgodnie z art. 16 aktów delegowanych *w celu zmiany lub usunięcia definicji zawartych w ust. 1 niniejszego artykułu lub dodania w nim nowych definicji w celu dostosowania* tego ustępu do postępu naukowego lub technicznego oraz w celu zapewnienia spójności tych definicji z wszelkimi zmianami odpowiednich definicji w wytycznych IPCC **■** *przyjętymi przez Konferencję Stron UNFCCC lub Konferencję Stron służącą jako spotkanie Stron Porozumienia paryskiego.*

Artykuł 4

Zobowiązania

W okresach od 2021 r. do 2025 r. oraz od 2026 r. do 2030 r., z uwzględnieniem mechanizmów elastyczności przewidzianych **w art. 12 i 13**, każde państwo członkowskie zapewnia, aby emisje nie przewyższały pochłaniania, co oblicza się jako sumę całkowitych emisji i całkowitego pochłaniania na jego terytorium łącznie we wszystkich kategoriach rozliczania gruntów, o których mowa w art. 2, rozliczanych zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.

Artykuł 5

Ogólne zasady rozliczania

1. Każde państwo członkowskie przygotowuje i prowadzi rachunki rozliczeniowe prawidłowo odzwierciedlające emisje i pochłanianie w odniesieniu do kategorii rozliczania gruntów, o których mowa w art. 2. Państwa członkowskie zapewniają dokładność, kompletność, spójność, porównywalność i przejrzystość swoich rozliczeń i innych danych przekazywanych na podstawie niniejszego rozporządzenia. Państwa członkowskie oznaczają emisje znakiem dodatnim (+), a pochłanianie – znakiem ujemnym (–).
2. Państwa członkowskie zapobiegają podwójnemu liczeniu emisji lub pochłaniania, w szczególności poprzez **zapewnienie, aby emisje i pochłanianie nie były rozliczane w więcej niż jednej kategorii rozliczania gruntów** ■ .

3. W przypadku zmiany użytkowania gruntu państwa członkowskie, po upływie 20 lat od daty tego przekształcenia zmieniają klasyfikację gruntów leśnych, gruntów uprawnych, gruntów trawiastych, terenów podmokłych, gruntów zabudowanych i innych gruntów z kategorii takich gruntów przekształconych na inny rodzaj gruntów do kategorii takich gruntów pozostających takim samym rodzajem gruntu.
4. Państwa członkowskie uwzględniają w swoich rozliczeniach dla każdej kategorii rozliczania gruntów wszelkie zmiany w zasobach węgla w rezerwuarach węgla wymienionych w załączniku I **sekcja B** . Państwa członkowskie mogą zdecydować o nieuwzględnianiu w swoich rozliczeniach zmian zasobów węgla dla rezerwuarów węgla, w przypadku gdy dany rezerwuar węgla nie jest źródłem. Decyzja o takim nieuwzględnianiu zmian zasobów węgla w rozliczeniach nie ma zastosowania do będących rezerwuarem węgla nadziemnej biomasy, ***martwego drewna*** i produktów z pozyskanego drewna w kategorii rozliczania gruntów obejmującej zarządzane grunty leśne.
5. Państwa członkowskie prowadzą kompletny i dokładny rejestr wszystkich danych wykorzystywanych w swoich rozliczeniach.
6. Komisja ***jest*** uprawniona do przyjmowania zgodnie z art. 16 aktów delegowanych w celu zmiany załącznika I, aby uwzględnić zmiany w wytycznych IPCC ***przyjęte przez Konferencję Stron UNFCCC lub Konferencję Stron służącą jako spotkanie Stron Porozumienia paryskiego***.

Artykuł 6

Rozliczenia dotyczące gruntów zalesionych i gruntów wylesionych

1. Państwa członkowskie rozliczają emisje i pochłanianie w odniesieniu do gruntów zalesionych i gruntów wylesionych jako sumaryczne emisje i sumaryczne pochłanianie dla każdego roku w okresach od 2021 r. do 2025 r. i od 2026 r. do 2030 r.
2. W drodze odstępstwa od wymogu stosowania domyślnej liczby lat określonej w art. 5 ust. 3, w przypadku, gdy zmieniono sposób użytkowania gruntów z gruntów uprawnych, gruntów trawiastych, terenów podmokłych, gruntów zabudowanych lub innych gruntów na grunty leśne, państwo członkowskie może zmienić kategoryzację takiego gruntu z „gruntu przekształconego na grunt leśny” na „grunt leśny pozostający gruntem leśnym” po upływie 30 lat od daty tego przekształcenia, *jeżeli jest to należyście uzasadnione na podstawie wytycznych IPCC*.
3. Przy obliczaniu emisji i pochłaniania w odniesieniu do gruntów zalesionych i gruntów wylesionych każde państwo członkowskie ustala powierzchnię lasu stosując *parametry* określone w załączniku II.

Artykuł 7

Rozliczenia dotyczące zarządzanych gruntów uprawnych, zarządzanych gruntów trawiastych i zarządzanych terenów podmokłych

1. Każde państwo członkowskie rozlicza emisje i pochłanianie w odniesieniu do zarządzanych gruntów uprawnych obliczone jako emisje i pochłanianie w okresach od 2021 r. do 2025 r. i od 2026 r. do 2030 r. pomniejszone o pięciokrotność średnich rocznych emisji i pochłaniania państwa członkowskiego w odniesieniu do zarządzanych gruntów uprawnych w okresie bazowym *od 2005 r. do 2009 r.*

2. Każde państwa członkowskie rozlicza emisje i pochłanianie w odniesieniu do zarządzanych gruntów trawiastych obliczone jako emisje i pochłanianie w okresach od 2021 r. do 2025 r. i od 2026 r. do 2030 r. pomniejszone o pięciokrotność średnich rocznych emisji i pochłaniania państwa członkowskiego w odniesieniu do zarządzanych gruntów trawiastych w okresie bazowym *od 2005 r. do 2009 r.*
3. *W okresie od 2021 r. do 2025 r.* każde państwo *członkowskie, które* zgodnie z art. 2 ust. 2 włącza w zakres swojego zobowiązania zarządzane tereny podmokłe ■, *a* w okresie *od 2026 r. do 2030 r.* – *wszystkie* państwa członkowskie ■ rozliczają emisje i pochłanianie w odniesieniu do zarządzanych terenów podmokłych obliczone jako emisje i pochłanianie w *odpowiednich* okresach ■ pomniejszone o pięciokrotność średnich rocznych emisji i pochłaniania państwa członkowskiego w odniesieniu do zarządzanych terenów podmokłych w okresie bazowym *od 2005 r. do 2009 r.*
4. *W okresie od 2021 r. do 2025 r. państwa członkowskie, które zgodnie z art. 2 ust. 2 nie zdecydowały o włączeniu zarządzanych terenów podmokłych w zakres swoich zobowiązań, zgłaszają mimo to Komisji emisje i pochłanianie w odniesieniu do użytkowania gruntów zgłoszonych jako:*
- a) tereny podmokłe pozostające terenami podmokłymi,*
 - b) grunty zabudowane lub inne grunty przekształcone w tereny podmokłe lub*
 - c) tereny podmokłe przekształcone w grunty zabudowane lub inne grunty.*

Artykuł 8

Rozliczenia dotyczące zarządzanych gruntów leśnych

1. Każde państwo członkowskie rozlicza emisje i pochłanianie w odniesieniu do zarządzanych gruntów leśnych obliczone jako emisje i pochłanianie w okresach od 2021 r. do 2025 r. i od 2026 r. do 2030 r. pomniejszone o pięciokrotność poziomu referencyjnego dla lasów ***danego państwa członkowskiego***.
2. Jeżeli wynik obliczenia, o którym mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, jest ujemny w odniesieniu do poziomu referencyjnego dla lasów ***dla danego państwa członkowskiego***, państwo ***to*** włącza do swoich rozliczeń dotyczących zarządzanych gruntów leśnych całkowite pochłanianie netto w wysokości nie więcej niż pięciokrotność równowartości 3,5 % ***emisji tego*** państwa członkowskiego ■ w roku bazowym lub okresie bazowym, jak określono w załączniku III. ***Ograniczenie to nie obejmuje pochłaniania netto z rezerwarów węgla, jakie stanowią martwe drewno oraz produkty z pozyskanego drewna, z wyjątkiem kategorii papieru, o której mowa w art. 9 ust. 1 lit. a), w kategorii rozliczania gruntów obejmującej zarządzane grunty leśne.***
3. ***Państwa członkowskie*** przedkładają Komisji swoje krajowe plany rozliczania dla leśnictwa, w tym proponowany poziom referencyjny dla lasów, do dnia 31 grudnia 2018 r. – na okres od 2021 r. do 2025 r. oraz do dnia 30 czerwca 2023 r. – na okres ***od 2026 r. do 2030 r.*** Krajowy plan rozliczania dla leśnictwa zawiera wszystkie elementy wymienione w załączniku IV ***sekcja B i jest podawany do wiadomości publicznej, również za pośrednictwem internetu.***
4. Państwa członkowskie ustalają ***swój*** poziom referencyjny dla lasów w oparciu o kryteria określone w załączniku IV ***sekcja A. W przypadku Chorwacji jej poziom referencyjny dla lasów może również uwzględniać, oprócz kryteriów określonych w załączniku IV sekcja A, okupację jej terytorium, okres wojenny i okoliczności powojenne,*** które miały wpływ na ***gospodarkę leśną w okresie referencyjnym.***

5. Poziom referencyjny dla lasów opiera się na kontynuacji praktyki *zrównoważonej* gospodarki leśnej ■ udokumentowanej w okresie od *2000 r. do 2009 r. w odniesieniu do dynamicznych cech lasu powiązanych z wiekiem* w lasach krajowych *przy użyciu najlepszych dostępnych danych*.

■

Poziomy referencyjne dla lasów ustalone zgodnie z akapitem pierwszym uwzględniają przyszły wpływ dynamicznych cech lasu powiązanych z wiekiem, tak aby uniknąć nadmiernego ograniczania intensywności gospodarki leśnej jako podstawowego elementu praktyki zrównoważonej gospodarki leśnej, mając na celu utrzymanie lub wzmocnienie w perspektywie długoterminowej pochłaniaczy dwutlenku węgla.

■ Państwa członkowskie wykazują zgodność metod i danych używanych do *ustalenia proponowanego* poziomu referencyjnego dla lasów w krajowym planie rozliczania dla leśnictwa oraz zgodność metod i danych używanych w sprawozdawczości dotyczącej zarządzanych gruntów leśnych. ■

6. Komisja *w porozumieniu z ekspertami wyznaczonymi przez państwa członkowskie przeprowadza ocenę techniczną* krajowych planów rozliczania dla leśnictwa *przedłożonych przez państwa członkowskie zgodnie z ust. 3 niniejszego artykułu w celu dokonania oceny, w jakim zakresie proponowane* ■ *poziomy referencyjne dla lasów zostały ustalone zgodnie z zasadami i wymogami określonymi w ust. 4 i 5 niniejszego artykułu oraz w art. 5 ust. 1. Ponadto Komisja zasięga opinii zainteresowanych stron i społeczeństwa obywatelskiego. Komisja publikuje podsumowanie przeprowadzonych prac, w tym opinie wyrażone przez ekspertów wyznaczonych przez państwa członkowskie, a także wynikające z nich wnioski.*

Komisja w razie konieczności wydaje państwom członkowskim zalecenia techniczne odzwierciedlające wnioski z oceny technicznej, aby ułatwić przegląd techniczny proponowanych poziomów referencyjnych dla lasów. Komisja publikuje te zalecenia techniczne.

7. *W razie konieczności w oparciu o oceny techniczne oraz, w stosownych przypadkach, o zalecenia techniczne państwa członkowskie przekazują Komisji swoje zmienione proponowane poziomy referencyjne dla lasów do dnia 31 grudnia 2019 r. – na okres od 2021 r. do 2025 r. oraz do dnia 30 czerwca 2024 r. – na okres od 2026 r. do 2030 r. Komisja publikuje proponowane poziomy referencyjne dla lasów przekazane jej przez państwa członkowskie.*
8. *Na podstawie proponowanych poziomów referencyjnych dla lasów przedłożonych przez państwa członkowskie, oceny technicznej przeprowadzonej na podstawie ust. 6 niniejszego artykułu oraz, w stosownych przypadkach, zmienionych proponowanych poziomów referencyjnych dla lasów przedłożonych na podstawie ust. 7 niniejszego artykułu Komisja przyjmuje zgodnie z art. 16 akty delegowane zmieniające załącznik IV w celu określenia poziomów referencyjnych dla lasów, które mają być stosowane przez państwa członkowskie w okresach od 2021 r. do 2025 r. oraz od 2026 r. do 2030 r.*

9. *Jeżeli państwo członkowskie nie przedłoży Komisji swojego poziomu referencyjnego dla lasów w terminach określonych w ust. 3 niniejszego artykułu oraz, w stosownych przypadkach, w ust. 7 niniejszego artykułu, Komisja przyjmuje zgodnie z art. 16 akty delegowane zmieniające załącznik IV w celu określenia poziomu referencyjnego dla lasów, który ma być stosowany przez to państwo członkowskie w okresie od 2021 r. do 2025 r. lub od 2026 r. do 2030 r., na podstawie dowolnej oceny technicznej przeprowadzonej zgodnie z ust. 6 niniejszego artykułu.*
10. *Akty delegowane, o których mowa w ust. 8 i 9, przyjmuje się do dnia 31 października 2020 r. – dla okresu od 2021 r. do 2025 r. oraz do dnia 30 kwietnia 2025 r. – dla okresu od 2026 r. do 2030 r.*
11. *W celu zapewnienia zgodności, o której mowa w ust. 5 niniejszego artykułu, państwa członkowskie, w razie konieczności, najpóźniej w terminach, o których mowa w art. 14 ust. 1, przedkładają Komisji korekty techniczne niewymagające zmian aktów delegowanych przyjętych na podstawie ust. 8 lub 9 niniejszego artykułu.*

Artykuł 9

Rozliczenia dotyczące produktów z pozyskanego drewna

1. W rozliczeniach przewidzianych w art. 6 ust. 1 i art. 8 ust. 1 dotyczących produktów z pozyskanego drewna państwa członkowskie wykazują emisje i pochłanianie wynikające ze zmian w rezerwuarze węgla, jaki stanowią produkty z pozyskanego drewna objęte następującymi kategoriami, stosując funkcję rozpadu pierwszego stopnia, metody i standardowe okresy połowicznego rozpadu określone w załączniku V:

- a) papier;
- b) płyty drewniane;
- c) tarcica.

- 2. *Komisja przyjmuje zgodnie z art. 16 akty delegowane w celu zmiany ust. 1 niniejszego artykułu i załącznika V przez dodanie nowych kategorii po produktów z pozyskanego drewna, w których występuje efekt sekwestracji węgla, na podstawie wytycznych IPCC przyjętych przez Konferencję Stron UNFCCC lub Konferencję Stron służącą jako spotkanie Stron Porozumienia paryskiego i przy zapewnieniu integralności środowiskowej.*
- 3. *Państwa członkowskie mogą określić produkty z materiałów drewnopochodnych, w tym kory, w ramach istniejących i nowych kategorii, o których mowa w, odpowiednio, ust. 1 i 2, na podstawie wytycznych IPCC przyjętych przez Konferencję Stron UNFCCC lub Konferencję Stron służącą jako spotkanie Stron Porozumienia paryskiego, pod warunkiem że dostępne dane są przejrzyste i weryfikowalne.*

Artykuł 10

Rozliczanie dotyczące zjawisk katastrofalnych

1. Na koniec każdego z okresów od 2021 r. do 2025 r. i od 2026 r. do 2030 r. państwa członkowskie mogą wyłączyć ze swoich rozliczeń dotyczących gruntów zalesionych i zarządzanych gruntów leśnych emisje gazów cieplarnianych wynikające ze zjawisk katastrofalnych, które przewyższają średnie emisje spowodowane przez zjawiska katastrofalne w okresie od 2001 r. do 2020 r. , z wyjątkiem statystycznych wartości odstających (zwane dalej „poziomem tła”). Poziom tła jest obliczany zgodnie z niniejszym artykułem i załącznikiem VI.
2. W przypadku gdy państwo członkowskie stosuje ust. 1:
 - a) przedkłada ono Komisji informacje na temat poziomu tła dla kategorii rozliczania gruntów określonych w ust. 1 oraz na temat danych i metod stosowanych zgodnie z załącznikiem VI; **oraz**
 - b) wyłącza z rozliczania do 2030 r. wszelkie późniejsze pochłanianie w odniesieniu do gruntów dotkniętych zjawiskami katastrofalnymi.
3. Komisja **jest** uprawniona do przyjmowania zgodnie z art. 16 aktów delegowanych w celu **zmiany załącznika VI, aby** dokonać przeglądu metodyki i wymogów informacyjnych zawartych w **tym** załączniku ■ w celu uwzględnienia zmian w wytycznych IPCC **przyjętych przez Konferencję Stron UNFCCC lub Konferencję Stron służącą jako spotkanie Stron Porozumienia paryskiego.**

Artykuł 11
Elastyczność

1. *Państwo członkowskie może zastosować:*
 - a) *elastyczność ogólną określoną w art. 12; oraz*
 - b) *aby spełnić zobowiązanie zawarte w art. 4, elastyczność dotyczącą zarządzanych gruntów leśnych określoną w art. 13.*
2. *Jeżeli państwo członkowskie nie spełnia wymogów monitorowania ustanowionych w art. 7 ust. 1 lit. da) rozporządzenia (UE) nr 525/2013, główny zarządca wyznaczony na podstawie art. 20 dyrektywy 2003/87/WE (zwany dalej „głównym zarządcą”) tymczasowo zakazuje temu państwu członkowskiemu przenoszenia lub przechowywania na podstawie art. 12 ust. 2 i 3 niniejszego rozporządzenia lub stosowania elastyczności dotyczącej zarządzanych gruntów leśnych na podstawie art. 13 niniejszego rozporządzenia.*

Artykuł 12
Elastyczność ogólna

1. W przypadku gdy w danym państwie członkowskim sumaryczne emisje przewyższają sumaryczne pochłanianie, a państwo to **zdecydowało się zastosować elastyczność i zwróciło się o wykreślenie** rocznych limitów emisji na podstawie rozporządzenia **■ (UE) .../...**⁺, tę wykreśloną ilość limitów emisji uwzględnia się przy ocenie przestrzegania przez to państwo członkowskie jego zobowiązania na podstawie art. 4 **niniejszego rozporządzenia**.

⁺ Dz.U.: proszę wstawić w treści numer rozporządzenia zawartego w dokumencie PE-CONS 3/18 (2016/0231(COD)).

2. W zakresie, w jakim w danym państwie członkowskim sumaryczne pochłanianie przewyższa sumaryczne emisje oraz po odjęciu wszelkich ilości uwzględnionych na podstawie art. 7 rozporządzenia (UE) .../...⁺, to państwo członkowskie może przenieść pozostałą ilość pochłaniania na inne państwo członkowskie. Przeniesioną ilość uwzględnia się przy ocenie przestrzegania przez otrzymujące państwo członkowskie jego zobowiązania na podstawie art. 4 *niniejszego rozporządzenia*.
3. W zakresie, w jakim w danym państwie członkowskim w okresie od 2021 r. do 2025 r. sumaryczne pochłanianie przewyższa sumaryczne emisje, oraz po odjęciu wszelkich ilości uwzględnionych na podstawie art. 7 rozporządzenia (UE) .../...⁺ lub przeniesionych na inne państwo członkowskie na podstawie ust. 2 *niniejszego artykułu*, to państwo członkowskie może przechować pozostałą ilość pochłaniania na okres od 2026 r. do 2030 r.
4. W celu uniknięcia podwójnego liczenia, ilość pochłaniania netto uwzględnianą na podstawie art. 7 rozporządzenia (UE) .../...⁺ odejmuje się od ilości, którą to państwo członkowskie może przenieść na inne państwo członkowskie lub przechować zgodnie z ust. 2 i 3 *niniejszego artykułu*.

I

⁺ Dz.U.: proszę wstawić w treści numer rozporządzenia zawartego w dokumencie PE-CONS 3/18 (2016/0231(COD)).

Artykuł 13

Elastyczność dotycząca zarządzanych gruntów leśnych

- 1. W przypadku gdy w danym państwie członkowskim w kategoriach rozliczania gruntów, o których mowa w art. 2, rozliczanych zgodnie z niniejszym rozporządzeniem sumaryczne emisje przewyższają sumaryczne pochłanianie, państwo to może zastosować elastyczność dla zarządzanych gruntów leśnych określoną w niniejszym artykule w celu osiągnięcia zgodności z art. 4.*
- 2. W przypadku gdy wynik obliczenia, o którym mowa w art. 8 ust. 1, jest dodatni, dane państwo członkowskie ma prawo do skompensowania tych emisji, pod warunkiem że:*
 - a) w swojej strategii przedłożonej zgodnie z art. 4 rozporządzenia (UE) nr 525/2013 państwo to uwzględniło trwające lub planowane szczególne środki mające na celu zapewnienie ochrony lub zwiększenia, stosownie do okoliczności, pochłaniaczy i rezerwuarów, jakimi są lasy; oraz*
 - b) w obrębie Unii w okresie, w którym dane państwo członkowskie zamierza zastosować kompensację, sumaryczne emisje w kategoriach rozliczania gruntów, o których mowa w art. 2 niniejszego rozporządzenia, nie przewyższają sumarycznego pochłaniania. Oceniając, czy w obrębie Unii sumaryczne emisje przewyższają sumaryczne pochłanianie, Komisja zapewnia, aby państwa członkowskie unikały podwójnego liczenia, w szczególności przy korzystaniu z elastyczności przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu oraz w rozporządzeniu (UE)⁺.*

⁺ Dz.U.: proszę wstawić w treści numer rozporządzenia zawartego w dokumencie PE-CONS 3/18 (2016/0231(COD)).

3. *W odniesieniu do wielkości kompensacji państwo członkowskie może stosować jedynie kompensację:*
- a) *dla pochłaniaczy rozliczanych jako emisje w odniesieniu do swojego poziomu referencyjnego dla lasów; oraz*
 - b) *do wysokości maksymalnej wielkości kompensacji dla tego państwa członkowskiego określonej w załączniku VII dla okresu od 2021 r. do 2030 r.*
4. *Finlandia może skompensować do 10 mln ton ekwiwalentu emisji CO₂, pod warunkiem że spełnione są warunki wymienione w ust. 2 lit. a) i b).*

Artykuł 14

Ocena zgodności z przepisami

1. *Do dnia 15 marca 2027 r., na okres od 2021 r. do 2025 r., oraz do dnia 15 marca 2032 r. oraz na okres od 2026 r. do 2030 r. państwa członkowskie przedkładają Komisji sprawozdanie dotyczące zgodności zawierające saldo sumarycznych emisji i sumarycznego pochłaniania za odpowiedni okres dla każdej z kategorii rozliczania gruntów, o których mowa w art. 2, przy stosowaniu zasad rozliczania określonych w niniejszym rozporządzeniu.*

Takie sprawozdanie zawiera również, w stosownych przypadkach, dane dotyczące zamiaru stosowania elastyczności, o których mowa w art. 11, oraz związanych z nimi wielkości lub dane dotyczące stosowania takich elastyczności oraz związanych z nimi wielkości.

2. Komisja przeprowadza kompleksowy przegląd sprawozdań dotyczących zgodności na podstawie ust. 1 niniejszego artykułu w celu oceny zgodności z art. 4.
3. ***Komisja przedłoży w 2027 r. – za okres od 2021 r. do 2025 r. – i w 2032 r. – za okres od 2026 r. do 2030 r. – sprawozdanie dotyczące sumarycznych unijnych emisji i sumarycznego unijnego pochłaniania gazów cieplarnianych dla każdej z kategorii rozliczania gruntów, o których mowa w art. 2, obliczonych jako całkowite zgłoszone emisje i całkowite zgłoszone pochłanianie dla danego okresu pomniejszone o pięciokrotność średnich rocznych emisji i pochłaniania w Unii w okresie od 2000 r. do 2009 r.***
4. Europejska Agencja Środowiska wspiera Komisję we wdrażaniu ram monitorowania i zgodności przewidzianych w niniejszym artykule, zgodnie ze swoim rocznym programem prac.

Artykuł 15

Rejestr

1. Komisja ***przyjmuje zgodnie z art. 16 niniejszego rozporządzenia akty delegowane w celu uzupełnienia niniejszego rozporządzenia, aby ustanowić przepisy dotyczące rejestrowania*** ilości emisji i pochłaniania w odniesieniu do każdej kategorii rozliczania gruntów w każdym państwie członkowskim i aby zapewnić dokładne rozliczenia w odniesieniu do korzystania z elastyczności na podstawie art. 12 ***i 13 niniejszego rozporządzenia za pomocą*** rejestru unijnego ustanowionego na podstawie art. 10 rozporządzenia (UE) nr 525/2013.

2. Główny zarządca przeprowadza zautomatyzowaną kontrolę każdej transakcji zawartej na podstawie niniejszego rozporządzenia oraz, w stosownych przypadkach, wstrzymuje transakcje w celu wyeliminowania nieprawidłowości.
3. Informacje, *o których mowa w ust. 1 i 2*, są udostępniane publicznie.

■

Artykuł 16

Wykonywanie przekazanych uprawnień

1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjęcia aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.
2. Uprawnienia do przyjmowania aktów delegowanych, o których mowa w *art. 3 ust. 2, art. 5 ust. 6, art. 8 ust. 8 i 9, art. 9 ust. 2, art. 10 ust. 3* oraz art. 15 *ust. 1*, powierza się Komisji na okres *pięciu lat* od ... ■ [data wejścia w życie *niniejszego rozporządzenia*]. *Komisja sporządza sprawozdanie dotyczące przekazania uprawnień nie później niż na dziewięć miesięcy przed końcem tego pięcioletniego okresu. Przekazanie uprawnień zostaje automatycznie przedłużone na takie same okresy, chyba że Parlament Europejski lub Rada sprzeciwią się takiemu przedłużeniu nie później niż trzy miesiące przed zakończeniem każdego okresu.*

3. Przekazanie uprawnień, o którym mowa w *art. 3 ust. 2, art. 5 ust. 6, art. 8 ust. 8 i 9, art. 9 ust. 2, art. 10 ust. 3 i art. 15 ust. 1*, może zostać odwołane w dowolnym momencie przez Parlament Europejski lub Radę. Decyzja *o odwołaniu* kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna od następnego dnia po jej opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej lub w określonym w tej decyzji późniejszym terminie. Nie wpływa ona na ważność obowiązujących już aktów delegowanych.
4. Przed przyjęciem aktu delegowanego Komisja konsultuje się z ekspertami wyznaczonymi przez każde państwo członkowskie zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym z *dnia 13 kwietnia 2016 r.* w sprawie lepszego stanowienia prawa **I** :
5. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
6. Akt delegowany przyjęty na podstawie *art. 3 ust. 2, art. 5 ust. 6, art. 8 ust. 8 i 9, art. 9 ust. 2, art. 10 ust. 3 i art. 15 ust. 1* wchodzi w życie tylko wówczas, gdy Parlament Europejski lub Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie lub jeżeli przed upływem tego terminu zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

1. *Niniejsze rozporządzenie poddaje się przeglądowi z uwzględnieniem między innymi sytuacji międzynarodowej i działań podejmowanych, aby osiągnąć długoterminowe cele Porozumienia paryskiego.*

W oparciu o ustalenia zawarte w sprawozdaniu przedłożonym na podstawie art. 14 ust. 3 i wyniki oceny przeprowadzonej na podstawie art. 13 ust. 2 lit. b) Komisja, w stosownych przypadkach, przedkłada wnioski mające na celu zapewnienie przestrzegania integralności ogólnego unijnego celu redukcji emisji gazów cieplarnianych do 2030 r. i jego wkładu Unii w realizację celów Porozumienia paryskiego.

2. *W ciągu sześciu miesięcy od zakończenia każdego globalnego przeglądu uzgodnionego na podstawie art. 14 Porozumienia paryskiego Komisja składa sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie w sprawie stosowania niniejszego rozporządzenia w stosowanych przypadkach wraz z oceną skutków elastyczności, o których mowa w art. 1, oraz wkładu niniejszego rozporządzenia na rzecz osiągnięcia ogólnego unijnego celu redukcji emisji gazów cieplarnianych do 2030 r. oraz realizacji celów Porozumienia paryskiego, w szczególności w odniesieniu do potrzeby dodatkowych unijnych strategii politycznych i środków, w tym ram na okres po 2030 r., z myślą o niezbędnym zwiększeniu redukcji emisji i pochłaniania gazów cieplarnianych w Unii; w stosownych przypadkach Komisja przedkłada odpowiednie wnioski.*

Artykuł 18
Zmiany rozporządzenia (UE) nr 525/2013 ■

W rozporządzeniu (UE) nr 525/2013 ■ wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 7 ust. 1 wprowadza się następujące zmiany:

a) dodaje się literę ■ w brzmieniu:

„da) **poczwszy od** 2023 r. swoje emisje i pochłanianie objęte art. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ■ (UE) .../...*⁺⁺ zgodnie z metodykami określonymi w załączniku IIIa do niniejszego rozporządzenia;

* ***Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/... w sprawie włączenia emisji i pochłaniania gazów cieplarnianych w wyniku działalności związanej z użytkowaniem gruntów, zmianą użytkowania gruntów i leśnictwem do ram polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030 i zmieniające rozporządzenie (UE) nr 525/2013 oraz decyzję nr 529/2013/UE (Dz.U. ...).”;***

⁺ Dz.U.: proszę wstawić w tekście numer oraz, w przypisie, numer, datę i odniesienie do publikacji niniejszego rozporządzenia zmieniającego w Dz.U.

b) dodaje się akapit w brzmieniu:

„Państwo członkowskie może zwrócić się o przyznanie przez Komisję odstępstwa od *akapitu pierwszego* lit. da), aby zastosować inną metodykę niż określona w załączniku IIIa, jeżeli wymaganego usprawnienia metodyki nie można osiągnąć w takim czasie, by móc uwzględnić jej w wykazach gazów cieplarnianych dla okresu od 2021 r. do 2030 r., lub jeżeli koszt usprawnienia metodyki byłby nieproporcjonalnie wysoki w stosunku do korzyści płynących ze stosowania takiej metodyki służącej usprawnieniu rozliczania emisji i pochłaniania z uwagi na małe znaczenie emisji i pochłaniania w rezerwuarach węgla, których to dotyczy. Państwo członkowskie pragnące skorzystać z tego odstępstwa przekazuje Komisji uzasadniony wniosek do dnia 31 grudnia 2020 r., wskazując termin, w którym możliwe będzie wprowadzenie usprawnienia metodyki, proponowaną metodykę alternatywną lub zarówno ten termin jak i metodykę alternatywną; wniosek obejmuje też ocenę potencjalnego wpływu wnioskowanego odstępstwa na dokładność rozliczeń. Komisja może zwrócić się o przekazanie dodatkowych informacji w określonym rozsądnym terminie. W przypadku gdy Komisja uzna, że wniosek jest zasadny, przyznaje odstępstwo. W przypadku odrzucenia wniosku Komisja przedstawia uzasadnienie swojej decyzji.”;

2) w art. 13 ust. 1 *lit. c)* ■ dodaje się podpunkt ■ w brzmieniu:

„(viii) *poczynwszy od* 2023 r. informacje na temat krajowych polityk i środków wdrażanych w celu realizacji swoich obowiązków wynikających z rozporządzenia (UE) .../...⁺ ■ oraz informacje o dodatkowych krajowych strategiach politycznych i środkach, planowanych z myślą o ograniczeniu emisji gazów cieplarnianych lub wzmocnieniu pochłaniaczy w stopniu większym niż ich zobowiązania na podstawie tego rozporządzenia;”;

3) w art. 14 ust. 1 dodaje się literę ■ w brzmieniu:

„ba) *poczynwszy od* 2023 r. prognozy sumarycznych emisji gazów cieplarnianych i odrębne oszacowania prognozowanych emisji i pochłaniania gazów cieplarnianych objętych rozporządzeniem (UE) .../...⁺ ■ ;”;

■

4) dodaje się załącznik IIIa w brzmieniu:

„Załącznik IIIa

Metodyka monitorowania i sprawozdawczości, o których mowa w art. 7 ust. 1 *lit. da)* ■

Podejście 3: Jednoznaczne *geograficznie* dane dotyczące zmiany użytkowania gruntów *zgodnie z wytycznymi IPCC z roku 2006 dotyczącymi krajowych wykazów gazów cieplarnianych.*

⁺ Dz.U.: proszę wstawić w tekście numer tego rozporządzenia zmieniającego.

Metodyka poziomu 1 ■ zgodnie z wytycznymi IPCC z roku 2006 dotyczącymi krajowych wykazów gazów cieplarnianych.

W odniesieniu do emisji i pochłaniania w rezerwuarze węgla, który stanowi co najmniej 25–30 % emisji lub pochłaniania w kategorii danego źródła lub pochłaniacza będącej priorytetem w krajowym wykazie państwa członkowskiego, ponieważ jego oszacowanie ma znaczny wpływ na sumaryczny wykaz gazów cieplarnianych państwa pod względem bezwzględnego poziomu emisji i pochłaniania, trendu w zakresie emisji i pochłaniania lub niepewności pod względem emisji i pochłaniania w kategoriach użytkowania gruntów, metodyka co najmniej poziomu 2 ■ zgodnie z *wytycznymi* IPCC z roku 2006 dotyczącymi krajowych wykazów gazów cieplarnianych.

Zachęca się państwa członkowskie do stosowania metodyki poziomu 3 ■ zgodnie z *wytycznymi* IPCC z roku 2006 dotyczącymi krajowych wykazów gazów cieplarnianych.”.

Artykuł 19

Zmiana decyzji nr 529/2013/UE

W decyzji nr 529/2013/UE wprowadza się następujące zmiany:

- 1) uchyla się art. 3 ust. 2 akapit pierwszy;*
- 2) uchyla się art. 6 ust. 4.*

Artykuł 20
Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w ...

W imieniu Parlamentu Europejskiego

W imieniu Rady

Przewodniczący

Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK I

GAZY CIEPLARNIANE I REZERWUARY WĘGLA

A. Gazy cieplarniane, o których mowa w art. 2:

- a) dwutlenek węgla (CO₂);
- b) metan (CH₄);
- c) podtlenek azotu (N₂O).

Te gazy cieplarniane są wyrażane w tonach ekwiwalentu CO₂ i określone na podstawie rozporządzenia (UE) nr 525/2013.

B. Rezerwuary węgla, o których mowa w art. 5 ust. 4:

- a) biomasa nadziemna;
- b) biomasa podziemna;
- c) ściółka;
- d) martwe drewno;
- e) węgiel organiczny w materii gleby;
- f) produkty z pozyskanego drewna w kategoriach rozliczania gruntów obejmujących grunty zalesione i zarządzane grunty leśne.

ZAŁĄCZNIK II

MINIMALNE WARTOŚCI PARAMETRÓW WIELKOŚCI OBSZARU, ZWARCIA DRZEWOSTANU I WYSOKOŚCI DRZEW

Państwo członkowskie	Powierzchnia (ha)	Zwarcie drzewostanu (%)	Wysokość drzew (m)
Belgia	0,5	20	5
Bułgaria	0,1	10	5
Chorwacja	0,1	10	2
Republika Czeska	0,05	30	2
Dania	0,5	10	5
Niemcy	0,1	10	5
Estonia	0,5	30	2
Irlandia	0,1	20	5
Grecja	0,3	25	2
Hiszpania	1,0	20	3
Francja	0,5	10	5
Włochy	0,5	10	5
Cypr	0,3	10	5
Łotwa	0,1	20	5
Litwa	0,1	30	5
Luksemburg	0,5	10	5
Węgry	0,5	30	5
Malta	1,0	30	5
Niderlandy	0,5	20	5

Austria	0,05	30	2
Polska	0,1	10	2
Portugalia	1,0	10	5
Rumunia	0,25	10	5
Słowenia	0,25	30	2
Słowacja	0,3	20	5
Finlandia	0,5	10	5
Szwecja	0,5	10	5
Zjednoczone Królestwo	0,1	20	2

I

ZAŁĄCZNIK III

ROK LUB OKRES ODNIESIENIA NA UŻYTEK OBLICZANIA PUŁAPU NA PODSTAWIE ART. 8 UST. 2

Państwo członkowskie	Rok/okres odniesienia
Belgia	1990
Bułgaria	1988
Republika Czeska	1990
Dania	1990
Niemcy	1990
Estonia	1990
Irlandia	1990
Grecja	1990
Hiszpania	1990
Francja	1990
Chorwacja	1990
Włochy	1990
Cypr	1990
Łotwa	1990
Litwa	1990
Luksemburg	1990
Węgry	1985–87
Malta	1990
Niderlandy	1990

Państwo członkowskie	Rok/okres odniesienia
Austria	1990
Polska	1988
Portugalia	1990
Rumunia	1989
Słowenia	1986
Słowacja	1990
Finlandia	1990
Szwecja	1990
Zjednoczone Królestwo	1990

ZAŁĄCZNIK IV

KRAJOWY PLAN ROZLICZANIA DLA LEŚNICTWA ZAWIERAJĄCY ■ POZIOM REFERENCYJNY DANEGO PAŃSTWA CZŁONKOWSKIEGO

A. Kryteria i *wskazówki* dotyczące określania poziomu referencyjnego dla lasów

Poziom referencyjny dla lasów danego państwa członkowskiego określa się zgodnie z następującymi kryteriami:

- a) poziom referencyjny musi być spójny z celem polegającym na osiągnięciu w drugiej połowie bieżącego wieku równowagi między emisjami antropogenicznymi z poszczególnych źródeł a pochłanianiem gazów cieplarnianych przez ich pochłaniacze, w tym na zwiększeniu potencjalnego pochłaniania przez starzejące się zasoby leśne, *które w innym przypadku mogą stopniowo stawać się malejącymi pochłaniaczami*;
- b) poziom referencyjny musi zapewniać, aby sama obecność zasobów węgla była wyłączona z rozliczania;
- c) poziom referencyjny powinien zapewniać solidny i wiarygodny system rozliczania, który zapewnia odpowiednie rozliczanie emisji i pochłaniania w związku ze stosowaniem biomasy;
- d) poziom referencyjny musi uwzględniać rezerwuar węgla, jaki stanowią produkty z pozyskanego drewna, pozwalając na porównanie między założeniem ich natychmiastowego utleniania a zastosowaniem funkcji rozpadu pierwszego stopnia i okresów połowicznego rozpadu;

- e) *przyjmuje się stały stosunek między biomasą stałą a biomasą wykorzystywaną do celów energetycznych, jaki został udokumentowany w okresie od 2000 r. do 2009 r.;*
- f) poziom referencyjny powinien *być spójny* z celem, jakim jest przyczynianie się do ochrony różnorodności biologicznej i zrównoważone wykorzystywanie zasobów naturalnych, jak określono w strategii leśnej UE, krajowych politykach leśnych państw członkowskich i unijnej strategii dotyczącej różnorodności biologicznej;
- g) poziom referencyjny musi być spójny z krajowymi prognozami dotyczącymi antropogenicznych emisji gazów cieplarnianych z poszczególnych źródeł oraz pochłanianiem przez pochłaniacze zgłoszonym na podstawie rozporządzenia (UE) nr 525/2013;
- h) poziom referencyjny musi być spójny z wykazami gazów cieplarnianych i odpowiednimi danymi historycznymi i opierać się na przejrzystych, pełnych, spójnych, porównywalnych i dokładnych informacjach. W szczególności model stosowany do ustalenia poziomu referencyjnego musi być w stanie odtworzyć dane historyczne z krajowego wykazu gazów cieplarnianych.

B. Elementy krajowego planu rozliczania dla leśnictwa

Krajowy plan rozliczania dla leśnictwa przedkładany na podstawie art. 8 zawiera następujące elementy:

- a) ogólny opis określania poziomu referencyjnego dla lasów oraz opis, w jaki sposób kryteria zawarte w niniejszym rozporządzeniu zostały wzięte pod uwagę;
- b) identyfikację rezerwuarów węgla i gazów cieplarnianych włączonych do poziomu referencyjnego dla lasów, powody nieuwzględnienia danego rezerwuaru węgla przy określaniu poziomu referencyjnego dla lasów, oraz wykazanie spójności między rezerwuarami węgla włączonymi do poziomu referencyjnego dla lasów;
- c) opis podejścia, metod i modeli, w tym dane ilościowe, wykorzystane przy ustalaniu poziomu referencyjnego dla lasów, spójne z najnowszym przedłożonym sprawozdaniem dotyczącym wykazu krajowego oraz opis dokumentacji na temat ***praktyk zrównoważonej*** gospodarki leśnej i jej intensywności ***a także przyjętych polityk krajowych***;
- d) informacje w jaki sposób wskaźniki zmieniają się w odniesieniu do różnych scenariuszy polityki;

- e) opis, w jaki sposób przy określaniu poziomu referencyjnego dla lasów uwzględniono każdy z poniższych elementów:
- (i) obszar objęty gospodarką leśną;
 - (ii) emisje i pochłanianie związane z lasami i produkty z pozyskanego drewna, jak pokazano w wykazach gazów cieplarnianych oraz w odpowiednich danych historycznych;
 - (iii) cechy lasu, w tym *dynamiczne cechy lasu powiązane z wiekiem*, przyrosty, długość rotacji i inne informacje dotyczące działalności związanej z gospodarką leśną w dotychczasowym scenariuszu postępowania;
 - (iv) historyczne i przyszłe wskaźniki użytkowania w podziale na zastosowania energetyczne i pozaenergetyczne.

ZAŁĄCZNIK V

FUNKCJA ROZPADU PIERWSZEGO STOPNIA, METODOLOGIE I STANDARDOWE OKRESY POŁOWICZNEGO ROZPADU W ODNIESIENIU DO PRODUKTÓW Z POZYSKANEGO DREWNA

Kwestie metodologiczne

- Jeżeli nie jest możliwe rozróżnienie pomiędzy produktami z pozyskanego drewna w kategoriach rozliczania gruntów obejmujących grunty zalesione i zarządzane grunty leśne, państwa członkowskie mogą zdecydować o rozliczeniu produktów z pozyskanego drewna, zakładając, że wszystkie emisje i pochłanianie wystąpiły na zarządzanych gruntach leśnych.
- Produkty z pozyskanego drewna w obiektach unieszkodliwiania odpadów stałych oraz produktów z pozyskanego drewna pozyskane w celach energetycznych rozlicza się na podstawie natychmiastowego utleniania.
- Państwo członkowskie przywozu nie rozlicza importowanych produktów z pozyskanego drewna, niezależnie od ich pochodzenia („podejście produkcyjne”).
- W przypadku eksportu produktów z pozyskanego drewna dane dotyczące poszczególnych państw odnoszą się do okresów połowicznego rozpadu i wykorzystania produktów z pozyskanego drewna właściwych dla poszczególnych państw importerów.

- Okresy połowicznego rozpadu dotyczące poszczególnych państw, odnoszące się do produktów z pozyskanego drewna wprowadzonych do obrotu w Unii, nie powinny odbiegać od wartości stosowanych przez państwo członkowskie, które jest importerem.
- Państwa członkowskie mogą, wyłącznie do celów informacyjnych, przekazywać dane na temat udziału drewna wykorzystanego w celach energetycznych, które zostało przywiezione spoza Unii, oraz krajów pochodzenia takiego drewna.

Zamiast metodyk i standardowych okresów połowicznego rozpadu określonych w niniejszym załączniku państwa członkowskie mogą stosować metodyki i okresy połowicznego rozpadu dotyczące poszczególnych państw, pod warunkiem że te metodyki i okresy są ustalane na podstawie przejrzystych i weryfikowalnych danych oraz że stosowane metodyki są przynajmniej równie szczegółowe i dokładne jak metodyki określone w niniejszym załączniku.

I

Standardowe okresy połowicznego rozpadu:

Okres połowicznego rozpadu oznacza liczbę lat niezbędną, aby ilość węgla przechowywana w kategorii produktów z pozyskanego drewna zmalała do połowy jej pierwotnej wartości.

Standardowe okresy połowicznego rozpadu są następujące:

- a) 2 lata dla papieru;
- b) 25 lat dla płyt drewnianych;
- c) 35 lat dla tarcicy.

Państwa członkowskie mogą określić produkty z materiałów drewnopochodnych, w tym kory, w ramach kategorii, o których mowa w lit. a), b i c) powyżej, na podstawie wytycznych IPCC przyjętych przez Konferencję Stron UNFCCC lub Konferencję Stron służącą jako spotkanie Stron Porozumienia paryskiego, pod warunkiem że dostępne dane są przejrzyste i weryfikowalne. Państwa członkowskie mogą w każdej z tych kategorii stosować również własne, szczególne podkategorie.

ZAŁĄCZNIK VI

OBLICZANIE POZIOMÓW TŁA DLA ZJAWISK KATASTROFALNYCH

1. Na użytek obliczania poziomu tła podaje się następujące informacje:
 - a) historyczne poziomy emisji wywołanych zjawiskami katastrofalnymi;
 - b) rodzaj lub rodzaje zjawisk katastrofalnych uwzględnianych w oszacowaniu;
 - c) łączne roczne szacunki emisji dla tych rodzajów zjawisk katastrofalnych dla okresu od 2001 r. do 2020 r., w podziale na kategorie rozliczania gruntów;
 - d) wykazanie, że zachowana jest spójność szeregów czasowych dla wszystkich odnośnych parametrów, w tym minimalnego obszaru, metodyki szacunków emisji, uwzględnienia rezerwuarów węgla i gazów.
2. Poziom tła oblicza się jako średnią szeregu czasowego 2001–2020 z wyłączeniem wszystkich lat, w odniesieniu do których zanotowano anormalne poziomy emisji, tj. z wyłączeniem wszystkich statystycznych wartości odstających. Identyfikacji statystycznych wartości odstających dokonuje się w następujący sposób:
 - a) oblicza się średnią arytmetyczną i odchylenie standardowe pełnego szeregu czasowego 2001–2020;

- b) wyłącza się z szeregu czasowego wszystkie lata, w odniesieniu do których roczne emisje wykraczają poza przedział wyznaczony dwukrotnością standardowego odchylenia od średniej;
 - c) ponownie oblicza się średnią arytmetyczną i standardowe odchylenie szeregu czasowego 2001–2020 oprócz lat wyłączonych zgodnie z *lit.* b);
 - d) powtarza się czynności określone w *lit.* b) i c) do momentu, aż nie będzie można znaleźć wartości odstających.
3. Po obliczeniu poziomu tła na podstawie pkt 2 niniejszego załącznika, jeżeli emisje w danym roku w okresach od 2021 r. do 2025 r. oraz od 2026 r. do 2030 r. przewyższają poziom tła z pewnym marginesem, ilość emisji przekraczająca poziom tła może zostać wyłączona zgodnie z art. 10. Margines ten jest równy poziomowi prawdopodobieństwa wynoszącemu 95 %.
4. Nie można wyłączać następujących emisji:
- a) emisji pochodzących z działań – związanych z pozyskiwaniem drewna oraz pozyskiwaniem drewna z gruntów objętych zjawiskami katastrofalnymi – które zostały przeprowadzone na tych gruntach po wystąpieniu zjawisk katastrofalnych;
 - b) emisji pochodzących z zalecanego wypalania, które miało miejsce na tych gruntach w dowolnym roku z okresu od 2021 r. do 2025 r. lub od 2026 r. do 2030 r.;

- c) emisji na gruntach, które podlegały wylesianiu po wystąpieniu zjawisk katastrofalnych.

5. Wymogi informacyjne na podstawie art. 10 ust. 2 obejmują:

- a) oznaczenie wszystkich obszarów gruntowych dotkniętych zjawiskami katastrofalnymi w tym danym roku, z uwzględnieniem ich położenia geograficznego, okresu i rodzajów zjawisk katastrofalnych;
- b) udowodnienie, że do końca okresu od 2021 r. do 2025 r. lub od 2026 r. do 2030 r. na gruntach, które zostały dotknięte zjawiskami katastrofalnymi i w odniesieniu do których emisje zostały wyłączone z rozliczania, nie wystąpiło wylesianie;
- c) opis weryfikowalnych metod i kryteriów, które będą stosowane do zidentyfikowania wylesienia na tych gruntach w kolejnych latach okresu od 2021 r. do 2025 r. lub od 2026 r. do 2030 r.;
- d) w miarę możliwości opis środków, które państwo członkowskie podjęło, aby przeciwdziałać skutkom tych zjawisk katastrofalnych lub je ograniczyć;
- e) w miarę możliwości opis środków, które państwo członkowskie podjęło, aby rekultywować obszary dotknięte tymi zjawiskami katastrofalnymi.

ZAŁĄCZNIK VII**MAKSYMALNA WIELKOŚĆ KOMPENSACJI DOSTĘPNA W RAMACH ELASTYCZNOŚCI
DOTYCZĄCEJ ZARZĄDZANYCH GRUNTÓW LEŚNYCH, O KTÓREJ MOWA W ART. 13
UST. 3 LIT. B)**

<i>Państwo członkowskie</i>	<i>Zgłoszone średnie pochłanianie przez pochłaniacze z lasów w okresie od 2000 r. do 2009 r. w milionach ton ekwiwalentu CO₂ rocznie</i>	<i>Limit kompensacji wyrażony w milionach ton ekwiwalentu CO₂ w okresie od 2021 r. do 2030 r.</i>
<i>Belgia</i>	<i>-3,61</i>	<i>-2,2</i>
<i>Bulgaria</i>	<i>-9,31</i>	<i>-5,6</i>
<i>Republika Czeska</i>	<i>-5,14</i>	<i>-3,1</i>
<i>Dania</i>	<i>-0,56</i>	<i>-0,1</i>
<i>Niemcy</i>	<i>-45,94</i>	<i>-27,6</i>
<i>Estonia</i>	<i>-3,07</i>	<i>-9,8</i>
<i>Irlandia</i>	<i>-0,85</i>	<i>-0,2</i>
<i>Grecja</i>	<i>-1,75</i>	<i>-1,0</i>
<i>Hiszpania</i>	<i>-26,51</i>	<i>-15,9</i>
<i>Francja</i>	<i>-51,23</i>	<i>-61,5</i>
<i>Chorwacja</i>	<i>-8,04</i>	<i>-9,6</i>
<i>Włochy</i>	<i>-24,17</i>	<i>-14,5</i>
<i>Cypr</i>	<i>-0,15</i>	<i>-0,03</i>
<i>Łotwa</i>	<i>-8,01</i>	<i>-25,6</i>
<i>Litwa</i>	<i>-5,71</i>	<i>-3,4</i>
<i>Luksemburg</i>	<i>-0,49</i>	<i>-0,3</i>
<i>Węgry</i>	<i>-1,58</i>	<i>-0,9</i>
<i>Malta</i>	<i>0,00</i>	<i>0,0</i>

<i>Niderlandy</i>	<i>-1,72</i>	<i>-0,3</i>
<i>Austria</i>	<i>-5,34</i>	<i>-17,1</i>
<i>Polska</i>	<i>-37,50</i>	<i>-22,5</i>
<i>Portugalia</i>	<i>-5,13</i>	<i>-6,2</i>
<i>Rumunia</i>	<i>-22,34</i>	<i>-13,4</i>
<i>Słowenia</i>	<i>-5,38</i>	<i>-17,2</i>
<i>Słowacja</i>	<i>-5,42</i>	<i>-6,5</i>
<i>Finlandia</i>	<i>-36,79</i>	<i>-44,1</i>
<i>Szwecja</i>	<i>-39,55</i>	<i>-47,5</i>
<i>Zjednoczone Królestwo</i>	<i>-16,37</i>	<i>-3,3</i>
